

Béts.

II. Leopold jó Fejedelmünknek ditső Neve Napját, olly számmal kívánta volna innepleni a' *Bétsi* Publikum a' játék - néző helyben, hogy ha három vagy négy annyi nagyságú lett volna is az Udvari Teátrum, még is meg telt volna örvendező sokasággal. Már dél - utánni 3 óra után mindjárt kezdett sereglenni a' Nép a' Teátrumhoz; de ennek minden ajtajaihoz jó eleve fegyveres Granatérosok állítottak: csak későbbben kezdett bé - bótsgáttatni a' Nép bizonyos szakaszokban. Olly rakva volt a' Teátrum, hogy alig tudott az ember még csak mottzanni is. Hét óra előtt meg jelent a' Tsáfzárné, a' Fő - Hertzegekkel 's Hertzeznéekkel a' Lozséban. Azt vélvén a' Nép, hogy Tsáfzár ő Felsége is bé érkezett: nőtza reá kezdi a' tapsolást, és *vívát* kiáltozást; de meg - tsalattatott. Mert maga ő Felsége későbbben jött bé: a' midőn tehát új tapsolások, 's *elleyen* kiáltások töltötték bé a' játék - néző helyet. Mind a' játék, mind a' tántz igen pompás volt. A' játékot *Ziegler* nevezetű Jádzó készítette, egyenesen ezen jeles alkalmatosságra. A' tántznak neve: *II. Capitaneo Cook allí Ottaiti* (*Kook Kapitány az Otahitánál*). Szinte tizeneggy óráig tartott a' két rendbéli mulattság. A' Dámák, és Gavallérok mind innepi köntösökben jöttek ez nap a' Teátrumba. A' sok drága kövek tündöklöttek minden - felé, a' Dámák' fejeiken, és nyakáikon.

A' *Budán* tartatott *Reformáta Synodusnak* Küldöttjei, úgymint: Gróf *Teleky József*, 's Gróf *Ráday Gedeon* ő Nagyságok; és *TT. Kármán*, 's *Szöke*, *Losontzi*, és *Rimaszombati* Predikátor Urak tegnap délutánni 3 órakor voltak audientzián ő Felségénél. Fontos rövidségű Beszédet tartott Gr. *Teleky József* ő Nagysága a' Felséghez; ki is igen nagy kegyességét tapasztaltatta a' Küldött

S s

Urak.

Urakkal, mintegy másfél fertályig tartott beszélgetése közben.

Az Evangélikus Deputátus Urak is kiknek Fejek M. *Balogh* Péter Ur, egész számmal itt lesznek minden órán.

Kivánván ő Felsége, fa dolgából segíteni a' szegénységen, olly kegyelmes rendelést adott ki ezen hónapnak 12-dikén, hogy a' ki meg tudja bizonyítani a' Plébános, Biró, vagy a' szegényekre vigyázó Személynek irásával, hogy ő szegény, harmintz krajtzárral oltsóbban kap egy öl fát, mint közönségesen ki van szabva egy ölnek az árra; és ha egész ölet nem szerezhethet: fél, sőt egy negyed - rész ölet is kaphat ezentúl.

Ferentz Fő Hertzeg' kedves Hítyesének bődög szüléséért, minden Szentegyházakban tartatnak immár a' szokott könyörgések.

A' millyen szerentsétlen vőlt, két előbbeni terhével Gróf *Károlyi Jósefné* ő Nagysága: Izintén olly szerentsés vala a' harmadikkal. Mert a' múlt Kedden délután egy ép, és virgohtz Kisasszonykát szült a' világra.

A' múlt Hétfőn, estvéli hét és nyolcz óra között, egy meg-öletett Férjfi találtatott a' Városnak *Stubenthor* nevű kapujánál. Tegnap ismét azt kántelenítettünk hallani, hogy a' *Maria-hilf* nevű külső Városban egy meg-öletett Asszony-személyre akadtak.

Talán majd jobb karban fog lenni a' közbátorság: ha az a' végett fel-állítatott új Tisztviselők hozzá fognak ezen hónapnak 20-dikán hivataljoknak, az elejekbe adott bolts sinormérték szerént való folytatásához.

Az *Eszterházy* fényes Hertzegi Házból, új ditsőség háromlik a' Magyar Királyi Testőrző Nemes Seregre: mert már nem tsak Fő Kapitányát tisztelheti az *Eszterházy Antal* ő Hertzezségében; hanem Al-Hadnagyát is *Uj Eszterházy*

Mik.

Miklós Hertzeg' személlében, úgymint a' ki F. Urunk' engedelmeből, meg-vette Oberfl. Soki Úrtól hús ezer forinton a' tisztségét, 's már folytatja is.

Következendő fontos mondást olvasunk a' többek között *Esópus'* mesés Könyvében, melyet *Fedrus* deák versekbe foglalt: *Humiles laborant, ubi Potentes diffident. A' Nagyok' szívakodásból, a' Kisebbségre háromlik a' veszély.* Ennek igazságát, sok régi 's újabb példák bizonyítják. — Artalmokra vagyón az a' Tanulóknak is, ha veszekednek a' Tanítók egymással, kivált az olyan nagyobb, és kisebb Oskolákban, melyekben néminémű *Despotismus* uralkodik. Hasznokra vagyón ellenben a' Tanulóknak, ha a' Tanítók vetélkedni tartoznak egymással. Bizonyosága ennek, a' Bétsi Universitásban *Fizikát* tanuló Ifjúság. Történt t. i., hogy a' *Fizika'* rendes Tanítója, Tisztelendő *Ambchel* Úr eránt vádment nehány izben a' Tudományi Dolgokra ügyelő Kommisszióhoz. Kiváltképpen azzal vádoltatott, hogy nem szépen bán Tanítványaival, 's nem idejében teszi az *experimentumokat*. Ő Felsége, az által akart a' hibán orvosolni, hogy említett T. *Ambchel* Úr mellé, Tisztelendő *Döttler* Urat állította mellesleg-való (*extraordinarius*) Tanítóknak a' *Fizikában*. Már most mind Tisz. *Ambchel*, mind Tisz. *Döttler* Urak tanítják a' *Természetről való Tudományt (Fizikát)*; és mivel a' Tanulók kedvek szerént járhatják vagy egyiknek, vagy másiknak a' Letzkéjét: igen nagy a' nemes vetélkedés a' két Tanítók között — igyekeztvén nevelni mindenik, Tanítványaik számát.

Az Erdélyi Kántzelláriáról egy Udvari Tanácsos, Titoknok, és Kontzipista Urak rendeltettek az itt lévő Udvari Kamarához.

Magyar Ország.

Néhai Gróf Károlyi Antal ö Kegyelemessége' követésre méltó tökéletességeinek, mellyeket közelébbi Levelünkben magasztaltunk, nyilvánvaló bizonyossága, 's szőlő tanúja az itt következő rövid summája is azon Beszédnek, mellyet maga készített az említett Méltóság, 's el-mondott 1790-dik esztendőben, Sz. György Havának 12-dikén, Ns Szathmár-Vármegye Szék-újító Gyülésében:

Tek. Státusok és Rendek!

„Hogy a' T. Státusokat és Rendeket, hofszasbb mintegy számkivetésem után, mai napon illy számosan, illy vidám erőben, 's igaz Hazafi szeretettől lelkesítetve, adatik szerentsém tisztelni 's köszönteni, újjúl azon érzékeny örööm, mellyel mind fejenként, mint közönséges öszve gyűlésekben szoktam fogadni, 's tisztelni; újjúl tartozó háláadatosságom azon jó-voltokért, hogy engemet betses Levelek által, törvényes Fő-Ispányi Tisztviselésemre vissza hívni, most pedig illy Hazafi-szeretettel újra bé-fogadni méltóztattak. Ezer hat száz negyven-kilentzedik Esztendőtől fogva, úgy birták nevemet viselt bódogúlt Eleim ezen Nemes Vármegyének Fő-Ispányi Kormányát, hogy birták egyszersmind a' szívét is. El múlt már harminzt két esztendeje, hogy én Ifjúságomnak zsengéjében, ezen székembe törvényes módon ültettettem. Eleven emlékezetemben vagyok, miként támogattattam mind úntalan a' Tek. Státusoknak és Rendeknek bölts tanátsokkal, a' törvényes Igazságnak ki-szolgáltatásában; a' köz jónak serény elő-mozdításában, a' nagy Isten dítsőssége' elő-mozdításában, a' jó erkölts' gyarapításában, 's a' szegény adó-fizető Népnak bódogításában.

Nagy

Nagy gyönyörűségemet találtam mindenkor, nyájas barátságokban, míglen az időnek mostoha volta, előbbeni böl dog sorsomat el nem enyészttette. Nem nézhettem tehát belső fájdalom nélkül a' régiek' el-múlását, 's Törvényneinknek bomlását, mellyeknek árnyéka alatt szinte 900 esztendeje már, hogy Hazánkat nyugodva birtuk, vagy ha Ellenségeinktől meg támadtatott, vitézül óltalmaztuk. Jó volt a' mi Országunknak Konstitutiója: mert fenn marasztotta arany szabadságunkat; fényességben tartotta nevünket, 's bátorságban tulajdoninkat; meg kell tehát ezt be- tsülnünk, 's azon legyünk, hogy Konstitutióunkat okos, és mértékletes móddal állandóvá te- hessük.

Nyomos reménységünk lehet ezen ditső vég- nek el-éréséhez, midőn az Úr Isten' irgalma olly jó, egyenes szívű, a' ki - szolgáltatásnak módját értő, és a' Népeknek böl dogítását szom- júhozó Fejedelmet láttzatik ígérni, a' ki Hazánk' dolgainak törvényes lábra való állításokban gyö- nyörűségét találja; 's ezen nagy tzelnak eszköz- lésére öltve kaptsollya királyi erejét, a' mi igye- kezetünkkel.

Törekedem én is, a' T. Státusoknak bölts, és egyenes tanáts-adásaik által támogattatván, egy hasznos eszköze lenni böl dogíttatásunknak: mert szeretni tartozom, szerettem mindenkor, sze- retem is édes Nemzetemet.

Királyi Tanácsos Mélt. *Balogh Péter* Úr ő Nagysága, ezen hónapnak 9-dikén iktattatott bé- ns *Torontál Vármegyei* Fő-Ispányságába. Más nap úgymint 10-ken székújító Gyűlést tartott.

A' *Pesti* Zsinat' Nemes gondolkozása módjá- nak, egy tsalhatatlan jele a' többek között azon végzése is, melly által, néhai *Drofsdik* Agens Urnak az Evangelika Ekklesiák körül, har- mintz egélt esztendőig el követett szives fára- do-

dozásait, még özvegy Feleségében is meg akarta jutalmaztatni. Az említett végzés szerint t. i. *Drozdikné* Állzonyságnak adódik ezen elztendőben nyóltz száz forint az Agensi rendes fizetésből: négy száz pedig az Evangélika Ekklesiák *Bétsi* új Agensének *T. Zitzkovszky* Úrnak. Ezentúl minden elztendőben két száz forintot fog kapni hóltig az Özvegy: melly summának fele, úgymint száz forint, az Agensi rendes fizetésből fog kitelni. E' szerint, *T. Zitzkovszky* Úrnak tizen-egy száz forintja fog járni elztendőnként.

Somogy Vármegeyében, az *Eötvöskönyi* határon következő rend-kivül-való szomorú eset történt a' múlt hónapban: Egy Juhász - bojtár gubatsót hordott rakásba egy fa-oduhoz, az erdő' szélére. Midőn már elegendőnek találta egyszere el-vitelre a' gubattsát, tarifnyára akarta rakni; de a' mint egykor le-kajlott volna kétszég kívül tátott szájjal, bé-repült egy darás a' szájába, 's nyelve' tövébe eresztette a' füláncot. Setett vissza tanyájához a' szerentsétlen Iffjú; de mire oda ért, annyira meg-dagadt a' nyelve, hogy alig érthető keserves hanggal tsak ezt nyöghette ki: a' darázs — darázs — 's minekutánna földre vetett szürén még néhány pertzen-tésekig fetrengett volna ezentúl: torka egészen bé - dagadott, 's nagy kinok között megfűlr.

Svéd Ország. A' melly Kötés Okt. 17-dikén készült meg a' *Svéd*, és *Orosz* Udvarok között *Stokholmban*, 19-diken pedig a' Király' alól-írásával is meg-erössítettett, huszadikon küldtetetett el *Pétersburgha* a' Tsáfszárné' helybe - hagyása végett. Ezen Kötésnek foglalatját nem lehet még most bizonyosan tudni.

A' Hazájokon kívül lévő *Frantzia* Hertzegek' Küldöttjét *B. d' Escartot* olly tekintetben tartja a' *Svéd* Király, mint szintén valóságos *Frantzia* Mini-

Ministert; ellenben a' *Párisi* Udvar' Biztosát *Gaußin* Urat nem esméri Frantzia Biztosnak; melyre nézve nem is vihette ez bé személyellen ő *Svéd* Felségéhez azon Irását a' maga Királya-
nak, melyben jelentette *XVI. Lajos* az új Kon-
stitutziónak általa lett el-fogadtatását; hanem
csak a' Státus-Titoknokjához *Frank* Urhoz kül-
dötte, a' kiől, ismét vissza kapta *Gaußin* Ur,
Királlya' jelentését következő irással: „Státus
Titoknokja Ns *Frank*, Frantzia Biztos Ns *Gaußin*
Urtól egy pakétot vett mai napon, melynek
petsétjén ez a' reá-írás olvastatott: *Mission de*
France en Suede (Frantzia Országnak küldése
Svéd Országba.) De mivel a' Királynak rabsá-
gára nézve sem *Svéd*, sem *Orosz* Ország meg
nem esméri a' *Frantzia* Küldést (*Mission*): erre
nézve világos parantsolatja vagy on néki a' Király-
tól a' maga Urától, hogy a' pakétot küldje vissza
fel-bontatlan *Gaußin* Urhoz, 's egyfzersmind je-
lentse meg, hogy ezen tárgy eránt való minden
további levelezés egyátallyában szükségtelen.“
Drottingholmban, Okt. 8-dikán 1791.

(Tudósíttatván erről a' *Frantziák*' Királlya,
meg iratta *Stokholmba* a' maga Biztosának *Gaußin*
Urnak, hogy még egyszer kérjen audientziát a'
Svéd Királytól; és ha ekkor sem fogna a' Király
eleibe botsáttani: haggya ott leg ottan *Stokholm*
Városát.)

Néhány esztendőkkkel ez előtt, arra fotdította
Gustáv minden esztét 's erejét, hogy a' maga Or-
szágának Nagyobbjait le-billenthesse igen magas
poltzokról; a' nemességgel nem bíró köz Népet
ellenben fel-emelhesse a' porból, melyben fet-
rengett: most ellenkező gondolatokkal láttatik lenni
Frantzia Országra nézve.

Frantzia Ország.

A' *Frantzia* tengeri erőnek mostani állapot-
járól következő jelentést tett a' tengeri dol-
gok-
gok.

gokra ügyelő *Minister Bertrand* Úr, Októbernek 31-dikén :

„Soha se vált, úgymond, olly derekas állapotban a' *Frantzia* hajós Sereg, mint most. A' haszna - vehető hadi hajóknak száma rá - megy 146-ra, mellyek között nyoltzvan hat első nagyságúak vagynak. Nyoltzvan ezerből állanak a' készen lévő tengeri Tisztek, Katonák, és Hajós-Legények. Negyven millió, öt száz ezer *Livrák* rendeltettek a' hajós Sereg' számára; rend kívül pedig tiz millió: és még mind öszve nem ment-fel több az említett summából huszonöt milliónál. — — Jelentette ezentúl, az *Algiri Dejne*k ellenséges szándékát (erről bővebben fogunk oda alább szólni), mellyre nézve hasznos rendelkezet küldött a' Király a' ki - kötő helyekbe. — Végre, kérte *Bertrand* Úr a' Nemzet - Gyűlését, hogy a' mi hijjával volna még a' tengeri dolgoknak el - intézése, hajtáná tökéletességre; melly kérelem által adatott a' tengeri dolgokra ügyelő *Deputázió*nak.

Bertrand Úr után, szóllott a' külső dolgokra ügyelt *Minister Montmorin* Úr, 's elő - adta, mi-ben légyen *Frantzia Ország'* állapota a' külső Hatalmasságokra nézve; melly elő - adásnak ide ment ki summásan az értelme: „*Romából*, úgymond, semmi válasz nem érkezett még, a' *Konstitutió*nak el fogadása eránt tett Királyi Jelentésre. A' *Tsászá*r, az *Angliai*, és *Prussziai* Királyok, *Hollandia*, a' *Saxoniai*, 's *Bipontumi* (*Zweybrücken*) Házak; a' *Brüsszeli* Kormányfő; továbbá a' *Tigurumi* (*Zürich*), és *Genevai* (*Genf*) Közönséges Társaságok, barátságos indulatjokat tettek nyilván - valóvá a' *Frantzia* Király, és a' Nemzet eránt.

(*A Svéd Udvarral való állapotról tett jelentése Montmorin* Úrnak azt foglalta magában, a' mi bőven ki van oda alább téve *Svéd Ország'* rubrikája alatt).

A'

A' *Spanyol* Minifter, *Florida Blanca*, olly nyilatkoztatást tett Királlya felől, hogy a' melly Irásokat úgy küld mostanában *Madridba* a' *Frantzia* Király, mint Fejedelem: nem tarthatja azokat ő Katholika Felsege szabad származásúaknak; nints azonban szándéka, magát a' Fr. dolgokba elegyíteni.

A' *Trieri* Választó Hertzeg azt válaszolta, hogy ötet nagyon érdekli a' *Frantzia* Király', 's Kir. Ház' sorsa; hanem még most nem szakasztatja félbe halgatását.

A' *Moguntziai*, *Péttersburgi*, *Koppenhágai*, *Nápolyi*, *Turini*, és *Bonni* (Kolóniai) Udvaroktól nem érkezett még felelet.

Ezek után, eleibe terjesztette a' Nemzet-Gyűlésének *Montmorin* Úr, a' békességnék fenntartását, 's meg-erössítését tárgyazó tulajdon gondolatit. Utóllýára jelentette, hogy ő már véget vetett a' maga Minifterségének, a' Király' meg-eggyezéséből.

Elegyes Történetek.

Ő Ts. 's K. Fels. *Konstántz.* Követjét B. *Herbert*; és az előtte el-ment Ts. 's K. Tolmáts *Testa* Urat nagy indulattal fogadta a' *Porta*.

Jól esett a' *Portának* a' Békesség; mert vajmi nem jó renden vólt a' szénája *Europában*; de melly rossz karban lettek légyen dolgai kevésfel a' had előtt *Asiában* is, meg tettzik az itt következő Levélből, melly Jul. 22-kén útasítottatott *Aleppóból*:

„Rút világ van a' mi környékeinken. Az itt lévő *Jantsárookra*, és *Seriffekre* nyomos parantsolatokat küldött a' *Porta*, hogy mennének az *Europai* Sereghez; de mivel a' *Seriffek* közzül (kik mintegy hatvan ezeren vóltak) egy se vette reá magát a' *Porta* akaraijának tellyesítésére: végre a' múlt hónapnak 20-dikán el indultak magokban 1700 *Jantsárok*. De ezeknek is tsak annyi kedvek vólt az *Europa*ba való menetelre,

mint

mint a' melly ebet bottal hajtának a' nyúl után. Ezen el-indulást meg-előzött két hónapoktól fogva, fél millió piaftert tsikartak ki a' Jantsárok és Seriffek, a' Keresztényektől, és Zsidóktól: úgy-mint a' kiken tellyességgel nem segíthetett a' magával is jól - tehetetlen Kormányfő. Alig távoztak el a' Jantsárok: leg-ottan bé-jött a' Városba *Mustafa Kussa Basa*, 's el-foglalta a' Helytartói Széket. De tsak Pünkösztí Királyság vala a' Helytartósága: mert ámbár jónak mutatta is magát, még is fel támadtak ellene az itthon maradt Jantsárok, és Seriffek, 's kényszerítették ki menni a' Városból; ki is *Antak (Antiochia)* Városához vonta magát, ide három napi járó földre; ezt a' népes Várost pedig (*Aleppót*) a' pártos Katonaság' dühösségének tárgyaúl hagyta.

Az *Akraí*, és *Damaski* Helytartó Gezár azon-közben, dühös ellenség' módjára kegyetlenkedett a' maga kormányozása alatt lévő Tartományon. Kevéssel ez előtt, még - 'sinegeltetett egy *Gandur* nevezetű Keresztényt, kit nagy tekintetben tartottak a' *Drususok*, és a' *Frantzia* Udvar is maga Konsulának rendelt vólt; 's tsak hamar azután *Gandur*' fő Pátronusát is *Emir Jusefet*. Ezentúl maga mellé vévén tiz ezer embert, *Seich Jusef Giarar* nevezetű Ellensége ellen indúlt, a' ki *Palestinának Naplusa* nevű Városa előtt lévő Kastélyba bé sántzolta magát. De annyiszor visszaveretett a' sántztól, hogy végre kéntelenítettett szándékától el - állani, 's a' *Mekkába* induló *Karavantól* meg - kéretvén, annak el - kísérésére ajánlotta magát. Mínekelötte útnak indúlt vólna, Helytartókat tett *Damaskban*, *Akrában*, 's más Erösségekben; de mihelyt el távozott, leg-ottan szem-ígyet vettek ellenségi: a' *Drususok* mind öszveséggel ki vetették a' jármot nyakokból; el-verték *Biscir* Emirt, kit Főnek hagyott köztök Ge.

Gezár; 's magok mellé vévén a' meg-öletett Jusef Emirnek Öttsét, és Fiát, *Baruth Városa'* ostromához kezdettek. Ugyan ezen időben *Seich Jusef Giarar* nagy sereggel meg-szállotta *Akrát;* *Damaskban* pedig fel-támadt maga a' Nép, Helytartója ellen, úgy hogy a' mint mutatják a' körülállások, *Mekkából* leendő vissza-térésével hadakozni kell *Gezárnak* a' Helytartóságért.

Mivel a' pártos *Tamir* is mindég előbb vitte a' maga dolgát *Diarbekir* Tartományában, 's az *Eufrates'* mellyékein: erre nézve parantsolatot küldött a' Nagy Úr *Bagdádi* Helytartójához *Sulejmán* Basához, hogy minden erejével indullyon *Tamir* ellen, és ha úgy fogja a' dolog kívánni, vegye maga mellé a' szomszéd Basákat is; és mihelyt el foghatja az említett Pártost: leg-ottan ölesse meg. Szerentsét próbált *Tamir* ellen *Sulejmán*, ötven ezer emberből álló Seregével; 's minekutánna hafzontalan lett volna néhány izbéli próbája: segítségül hívta az *Urfai*, *Diarbekiri*, *Bafei* Helytartókat, úgy nem különben *Mustafa Kussa* Basát is. De még így is kétszéges a' győzedelem: mivel *Tamir*, mihelyt szorúl a' kapzása, leg-ottan vissza-vonhatja magát *Kösziklás Arábiába*; a' Törökök ellenben nem jártak *Arábia'* kö-szálai között, 's nem bődögnának ők ott. Annyival bajosabbak ezen körülállások a' *Portára* nézve, hogy ezeknél fogva szint találának az itthonn való maradásra a' Seregek, mellyekre nagy szükség volna *Europában*.

Talán úgy fog még a' *Porta* végtére is banni *Tamirral*, mint bánt *Pajozoi Kozluk Alyval*, kit hogy meg nem alázhatott, két ló-farkas Basai rangra emelt.

Baváriának fő Városában, *Monachiumban*, igen kemény rendelés adatott ki ezen hónapnak az elein, a' szegény kutyák ellen. Meg-hirdetett t. i., hogy tizenkét óra múlva minden ebek
 agyon

agyon fognak lövetni, avagy üttetni, valamely-lyek magokban találtatnak az üttzákon; a' ki tehát kutyája' életének örül: vagy ölében, vagy pedig porázon hordozza azt. — E' szerént, vége *Monachiumban* a' kutyák' szabadságának; ki-vévén talán a' Dámák' kis kutyátskáikat, mellyeknek kétség kívül ott is meg lesz egyéb szabadságokon kívül az a' privilégiumok, melly vagyon *Béts Városában*, hogy t. i. a' vendégekkel körül ült rakott asztalokon is kedvekre spatzirozhatnak; jóllehet az ilyen spatzirozás közben gyakran meg-történhet, a' mi nem régiben történt *Bétsben* egy Dáma' kutyátskájával, melly is el-indúlván az asztalon, megy a' nagy tornyos sütemény felé; 's épületnek vélvén azt, fel-emelte a' lábát, 's betsülettel ódalba kutyázkodta. — Az ízlés sok-féle.

Azt írják a' mostani Frantzia Királynak Nevelőjéről, *de la Vauguyon* Urról, hogy az mindég így bútsúzott el estve a' Hertzegtől: „*Jó éjtszakát Bourboni Lajos Augustus, a' Világ' első Trónusának reménylett Örököse, 's a' Világon lévő minden Királyi Házak között leg-felségesebb Familiának származvánnya!*“ — Hogy igen gyakran emlegették Nagy Sándor előtt az ő isteni származását, utóllýára maga is hitte.

Algir. Októbernek közepe tájján, hadat izent a' *Dej* (Fejedelem) véletlen a' *Svéd* Udvarnak. Úgy gondolkodnak sokan, hogy a' *Porta* lett légyen eszközlője ezen ellenségeskedésnek: illy módon akarván bosszút állani a' *Svéd* Királyon, az *Orszokkal* lett meg-békelléséért

Frantzia Ország eránt barátságos indúlatot mutatott vólt elsöben a' *Dej*; de hirtelen más gondolatja érkezett, 's azt izente a' *Frantziák'* Királyának, hogy mind azon *Algir*-bélieknek szabadságot eszközöllyön, valakiket el-fogtak a' *Genuaiak*: különben hadat fog ellene indítani.

Tude-

Tudományi Dolgok.

A' következendő tizimű Könyv, nyomtatása' helyének fel-tétele nélkül jött közelébb világ eleibe:

Eleutherii Pannonii mirabilia Fata, dum in Metropoli Austriae famosi duo Libelli Babel et Ninive in lucem venissent. Cum notis Joannis Pantophelii AA. LL. et SS. Theologiae Baccalaurei ad Calcem Libri adnexis MDCCXCI. 8-ad réthben, 290 lap.

Nagy ditséretét irták Kassáról ezen Munkának:

Dissertatio Inauguralis Theologica de Canonisatione, et cultu Sanctorum, quam absolutis quatuor rigorosis examinibus, una cum Positionibus ex Universa Theologia pro obtinenda Doctoris Laurea in Universitate Leopoliensi defendendis, publicae eruditorum disquisitioni subicit Basilius Filipan studiorum Praefectus in Seminario Ritus Graeci. Leopoli typis Pillerianis. Nyóltzad réthben, 56 lap.

A' Szerző Erdélyből, a' Fogarasi Megyéből való.

Az Erdélyi Kéz-Irásban lévő Történet-Irók' Esztendő - Szám - szerént való Laistromának folytatása:

1588 — 1620. *Michaël Brutus.*

Csíki Cserei Mihály Bethlen Gábor ideje.

1586 — 1626. *Martini Bámsi Coronensis Diarium, seu Annotationes Historicae.*

1627 — 1628. *Kamuti Istvánnak két Napló-Könyvei.*

Michaëlis Forgáts Coronensis Diarium Rerum Transylvanicarum.

1644. Bánffy György *Diariuma*.
 1629 — 1644. Haller Gábor *Diariuma*.
 1645. Kálnoki István *Diariuma*.
 1650. Circiter, Laurentii Kiis *Coronensis Diarium*.
 1657. Kemény János *Elete*.
 Apologia, seu ruina exercitus Transylvanici.
 Rhédei László *Diariuma*.
 1657. Enyedi Veszedelem.
 1657 — 1658. Enyedi István *Diariuma*.
 Erdély' Artatlansága.
 1658 — 59. Petri Meder *Narratio Historica*.
 1648 — 1660. Danielis Nekefch alias Schulen *Fragmenta Historica*.
 1660. Frank *Diariuma* Szeben meg szállásáról Bar-
 tsai Akos alatt.
 1660 — 61. Petri Meder *Continuatio*.
 1644 — 1663. Lintzig János *Napló Könyve*.
 1663. Egri Fodor Sámuel *Diariuma*.
 1526 — 1663. Samuelis Grundi de Guntzi *excerpta*
 ex Historia Wolffgangi Bethlen.
 1608 — 1665. Codex Kranio Kelpianus, oder
 merkwürdige Geschichte von Siebenbürgen.
 1663 — 1674. Bethlen János *Históriájának foly-*
 tatása.
 1544 — 1678. Martini Ziegler *Excerpta ex Albo*
 Scholae Coronensis.
 Idem per Josephum Benkö.
 1678 — 1679. Ziegler *Continuatio Chronici Co-*
 ronensis.
 1549 — 1687. detto *Virorum Coronae illustrium*
 vita, honores, et mors.
 detto *Catalogus Familiarum Gentis Hungaricæ*
 illustrium Seculo XV. et XVI.
 1688 — 1689. Asarella Mederi *Fragmenta*.
 1690. Balog László Tökölyi Járása.
 1691. Első Apafi Mihály maga *Elete le- írása*.

- 997 — 1699. *Annales Hungarici, et Transylvanici, opera et studio Marci Fuschii Christiani Lupini, et Joannis Oltardi.*
Guláts Albert Elő Apafi Fejedelem Élete.
Cserei Mihály Históriaja.
Dálnoki Veress Ger'son a' Kurutz Világról.
- 1642 — 1710. *Bethlen Miklós Élete.*
Gemebunda Transylvania ad pedes, Augusti Caesaris projecta.
Nő Galambja.
Sudores, et cruces Nicolai Bethlen.
Danielis Wolff Hydra Transylvanica.
- 1703 — 1715. *Vizaknai Briceius Diariuma.*
- 1704 — 1715. *Danielis Reinii Diarium.*
- 1687 — 1716. *Joannis Alzner Diarium cum Continuatione Anonymi.*
- 1700 — 1720. *Kollinovits.*
Rakozische Manifeste mit einer Geschichte der Rakozischen Unruhen.
Anonymi Geschichte des Kuruzischen Krieges.
Görgénynek Kurutz Világi állapotja.
Petri Apor Chronicon sui temporis.
Apór Péter Kronkája Magyarra fordítva.
detto Metamorphoses Transylvaniae.
1748. *Josephi Teutsch kurzgefasste Jahrgeschichte von Ungarn, und Siebenbürgen.*
- 1716 — 1750. *detto besondere Nachrichten von Burgerlande.*
Thomae Tartler Diarium Rerum memorabilium Barcensium.
- 1760 — 1768. *Halmágyi István Diariuma.*
1764. *Litterae C. Joannis Lázár ad Cladem Madfalvensem.*
Joannis Lakatos Siculia.
Petri Bod Siculia.
Michaelis Miháلتz Philippica Siculica, seu res gestae Siculorum.

Beth.

Bethlen Farkas magyarra fordítva.

Huszti András O, és Új Dácia.

Andreae Huszti Dacia Mediterranea.

detto Vajvodae Transylvaniae.

Ladislai Mo'sa Historia Transylvaniae Civilis.

Joannis Hutter Civis Mediensis Annales.

Schmeizel Antiquitates Transylvaniae ex Lapidibus.

detto Anecdota ad Statum Interiorem Transylvaniae.

Teutsch Jahrgeschichte von Ungarn, und Siebenbürgen.

Kolosvár' le-írása NB. e' dekkút van írva.

Georgii Soterii Descriptio Transylvaniae.

— — *Cibinium, et Sabaesum.*

— — *Nomenclator, seu Lexicon reale Familiarum in Hungaria, et Transylvania illustrium.*

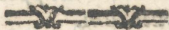
— — *Duces Valachiae.*

— — *Körösi György Historiája.*

Mólnár Albert Elete.

Küldjük az *i i* árkust, az Ország-Gyűlése' Historiájához tartozó Aktákból.

Költ Bétsben, Novembernek 18-dik napján, 1791-dik esztendőben.



Beth